

NOVA CATALANITAT.
PSICOESTÈTICA
ESPINALTIANA

PERE MASÓ I PANELLA

TRANSCENDÈNCIA

TRANSCENDÈNCIA

PRESENTACIÓ

En temps on es produeixen grans transformacions en totes les ciències, cal donar una especial dedicació a les qüestions previstes en el terreny de la pedagogia, a tots els nivells i especialitats. Per això dono a conèixer la Ciència Psicoestètica de Carles M. Espinalt, (Montesquiú 1920-Barcelona 1993).

En la present publicació, en forma d'entrevista simulada, hi dono a conèixer els següents arguments:

En què consisteix la «psicoestètica», les seves aplicacions i els seus avantatges tant en el terreny de la pedagogia com en el de les diferents ciències i interpretacions meves entorn de la figura de Carles M. Espinalt.

El meu mestre va aportar un rellevant punt d'inflexió en la història de la psicologia, de la pedagogia i de l'estètica. Carles Muñoz Espinalt proposava un canvi de mentalitat per a les necessàries reformes en els vessants moral, cultural, polític i econòmic de les persones i de la societat. A diferència de la infinitat d'estudiosos que tenen també les seves teories, ell ens va deixar uns amplis coneixements sobre «la psicoestètica», coneixements ben estructurats per reflexionar-hi i portar-los a terme lliurement. Finalment per mostrar una part d'aquesta transcendent obra presento el meu programa formatiu, el qual es va fer realitat sota el seu assessorament.

PER QUÈ FA AQUEST LLIBRE?

El tarannà vertiginós i moltes mediatitzacions de la vida moderna ajuden que l'home dels nostres dies sigui més superficial que mai, que vagi perdent intimitat i pes espiritual. Es veu afeblit en vivències que li proporcionarien bons camins a la vida i per a la vida. Aquest afebliment té els efectes en les actuals crisis i desorientacions individuals i col·lectives. Per contrapartida, l'home (sempre que dic home em refereixo a home i dona) actual, amb la seva capacitat de sobreposar-se, manifesta amb escreix que té un marcat afany d'aprendre si els coneixements no resulten enfarfegats. Aquest home també gaudeix d'un gran sentit de la curiositat innata. Són unes qualitats fonamentals que, ben ateses, poden donar els millors remeis per evitar-ne els greuges esmentats.

Està demostrat que molts recursos formatius no poden atendre prou bé aquest afany d'aprenentatge i del sentit de la curiositat. Tampoc poden ajudar gaire a lliurar-se de les presses i certes mediatitzacions que ens aconduïxen a molts seriosos errors. Tot i tenint millores mantenen tocs de ser inadequats, enfarfegats i "obsolescents". Per compensar aquests dèficits presento, com a fonamental alternativa, La Ciència Psicoestètica.

ES POT DEFINIR D'UNA ALTRA MANERA LA PSICOESTÈTICA?

La psicoestètica ens facilita a tots plegats l'estudi dels recursos –que normalment en diem artificis(eines)– els quals ens permeten l'afermament per tal d'estar més ben realitzats i, per tant, això ens permet de gaudir de més habilitats a fi i efecte de poder dirigir-nos i dirigir –si cal– els altres. També ens facilita la supervivència que ens haurà de menar a poder estar satisfets dels bons resultats aconseguits pel fet de tenir una més àmplia visió de la realitat que ens envolta.

QUINS SÓN AQUESTS ARTIFICIS?

A tall d'exemple en dic alguns: la parla, l'expressivitat, la imatge atenent al fons i a la forma, la indumentària, l'autoeducació, l'estil de direcció, la cooperació, l'orientació política que es pren, el rol social que es pretén, el sentit d'autor, el poder, la plataforma d'exhibició que es necessita, la crítica, els nous coneixements en el terreny de la professió, el sentit donat a la vida... De tots aquests i d'altres aspectes, cal ser-ne conscients de com ens en servim per tal d'aconseguir la personalitat desitjada.

A mesura que de manera entenedora i pausada es va coneixent bé aquesta terminologia és fàcil anar-hi aprofundint segons aquesta definició:

“La psicoestètica és una ciència renovadora metoditzada per

interpretar els humans: proporciona els estímuls necessaris de caràcter, desxifra les suggestions que creen les modes i valora la dimensió dels afanys de poder tot analitzant l'expressivitat humana, les tòniques del vogaire; l'evolució del gust col·lectiu, l'estudi de les motivacions individuals, la mobilitat caracterològica i les projeccions de la imatge personal tan necessària a l'hora actual per la preponderància en la vida moderna de la “imagocràcia”.

Com hom pot veure ens presenta una visió “holística” de l'ésser humà que segons el nostre autor és un ésser “psicoestètic”. Té en compte el seu fons, les seves formes i el seu ambient social molt mutable o canviant amb les seves corresponents interrelacions. Tot pedagògicament ben preparat facilita que els humans puguem decidir millor el nostre transcendent projecte de vida.

PARLA D'UNA MÉS EFICIENT PEDAGOGIA? EN QUINS TERRENYS?

«La Psicoestètica», pel fet de ser un complement d'una psicologia amb més encerts hauria de poder trobar-se en la formació de les ciències que han d'acollir-se als principis psicològics i al consell del psicòleg / psicòloga.⁽¹⁾ De manera resumida algunes d'aquestes serien: La pedagogia aplicada tant a nivell familiar com a tots els ensenyaments. La Política –que quan és bona ha de quedar pràcticament identificada

⁽¹⁾ Segons *Panorama de la psicologia actual*. E. Ferrer Garriga (Pàg. 7). Quaderns de cultura. Ed. Bruguera. Barcelona 1969.

amb la mateixa psicologia– i, per tant, també amb la Psicoestètica. També la Ciència Clínica i la Sociologia si no volen perdre valor. Ja no cal dir l'economia i les activitats empresarials.

Seria bo que es tingués present en tots els terrenys on hi calguin aplicacions pedagògiques.

JA HI HA MOLTS PROFESSIONALS QUE ES DEDIQUEN A MILLORAR LA FORMACIÓ?

Sí. Qualificats fòrums acadèmics i un bon nombre de conferències nacionals i internacionals van elaborant directrius que esdevenen clau. Aquestes són seguides per un ampli ventall de realitzadors i executors. Amb la millor intenció, tot el professorat fa el possible en pro que es portin a terme el millor nombre de millores educatives.

La meva aportació en aquest context és única. **Per què?** Perquè el meu programa formatiu per a cursos i assessoraments “artesanalment a mida” tenen una excepcional i diferenciada proposta pedagògica ben realitzable. Perquè les sessions de suport-assessorament personal i professional, a convenir amb els qui les desitgen, estan dotades d'un estil i uns continguts diferents dels que s'ofereixen en el mercat formatiu. Orienten, ajuden i donen sòlida base per allò que realment més desitgen les persones: transcendir, esdevenir la millor obra d'art. També tinc en compte el fet de poder atendre altres interessos de millora que se'm poden proposar. Això és freqüentment

demanat perquè hi ha moltes possibilitats de progrés que solament poden ser ateses amb la Psicoestètica. Per últim: les meves recerques en el terreny dels coneixements humanístics i de diferents temes d'actualitat serveixen per impartir formació; també són úniques. Estan regides pels continguts del llibre *Obra escrita* de qui va ser el meu mestre Carles M. Espinalt.

Ja sé que per vostè tot li és molt nou però jo porto molt de temps dedicant-me a l'estudi de la psicoestètica, des de fa més de vint-i-cinc anys. Amb aquests coneixements he ajudat moltes persones. Si es tenen en compte les millores que hom desitja per afrontar reptes actuals i de futur, gaudeixen de continguts més ben plantejats i d'una riquesa d'aportacions ben desconegudes. Ni grans intel·lectuals com Pierre Bourdieu o John Dewey i molts d'altres, penso, ben llegits, autors en el context del personalisme, de l'alliberament, de la crítica política i de la pedagogia han desenvolupat continguts molt similars. Disculpi que insisteixi però cal fer relluir moltes puntualitzacions en favor del meu mestre Carles M. Espinalt i la seva obra.

ABANS HE NOTAT QUE VOSTÈ TAMBÉ DIU QUE LA PSICOLOGIA TÉ MANCANCES.

A l'home actual li cal una bona cultura psicològica si no vol quedar dispersat. Tot i ser tan necessària, tothom sap que aquesta cultura, no ens pot contestar totes les preguntes que podem formular per tal de comportar-nos millor en el decurs de la nostra vida. Si el coneixement psicològic és

complementat amb el potencial de la psicoestètica, aquest capteniment podrà esdevenir molt més engrescador. Ara no és el moment de parlar-ne gaire, però sí que cal esmentar, que voler-lo conèixer no ha de plantejar cap reticència. Al contrari, l'ésser humà té moltes dimensions, d'igual manera com la persona posseeix també un vessant social, polític o econòmic. Això vol dir que els continguts de la psicoestètica esdevindran ben lògics.

VAIG LLEGINT LES SEVES PUBLICACIONS. VEIG QUE ARREU S'HI FACILITEN RECURSOS PER PORTAR A TERME REFORMES ESTÈTIQUES.

Sí. Reformes tant a nivell personal com arreu. Recordo com Carles M. Espinalt també assessorava arquitectes, dissenyadors, sastres, perruquers, joiers, floristes i altres professionals molt directament relacionats amb l'estètica. Creia en la necessitat d'una gran renovació estètica a Catalunya tot inspirant una cultura del canvi.

Centrant-nos en els necessaris canvis de l'estètica personal –recordem que estem en temps del predomini de la imatge– ens deia que la societat reclama una expressivitat renovada. Que una nova expressivitat ha d'ensenyar que tots nosaltres no naixem per anar com uns cors assecats sinó que naixem per viure. Per aconseguir-ho poden ser ben útils els recursos psicoestètics.

Per ajudar a comprendre millor la necessitat d'aquestes reformes estètiques, li llegeixo el següent punt⁽²⁾ de l'esmentat llibre. Diu:

«Molt aviat caldrà cercar procediments psicoestètics per ensenyar-li a la gent catalana la forma de presentar una altra manera de posats. Hem de canviar d'imatge. No es guanyen batalles polítiques amb l'aire que tenim actualment. Confonen massa “l'estar per casa” amb ser nosaltres mateixos i “el parlar baixet” amb el seny».

Què li sembla? Ha comprovat com aquestes reformes són necessàries? No li sembla que són reformes a tenir en compte per tal de guanyar democràticament tota mena de reptes, siguin empresarials o en tant que millores col·lectives? Veu, Carles M. Espinalt pensava i donava llums per deduir els millors remeis sobre fets que caldria es tinguessin molt més en compte.

PODEM PARLAR DE RECURSOS PSICOESTÈTICS PER UNA NOVA CULTURA DE LA COMUNICACIÓ?

Sí. Ara no podem entrar en les complexitats que tenen tant els fets de la cultura com els de la comunicació. Tothom sap la importància de la comunicació, especialment la dels “media”, en les maneres de ser i de viure. Modelen les nostres opinions i el sentit del present tot creant identitats i nova cultura. Com veurà en el primer punt del programa –el troba a les últimes pàgines del llibre– es convida a posar-hi ordre amb filosofies més adients.

Segur que coincidim en el fet que aquesta esmentada nova cultura que és posseïdora d'una nova literatura i de molta

⁽²⁾ de la pàg. 13 del llibre *Obra escrita* (O.E). Carles M. Espinalt. Ed. El Llamp.

més moralitat esdevé ben desitjada. Ho és amb urgència, tant per a la vida en família, com en tots els estaments dels diferents àmbits socials, empresarials i polítics de la nostra societat. Cal l'aplicació de nous coneixements que ajudin a saber entendre i estudiar les noves realitats per, amb noves formes de direcció dels humans, lliurar-se del major nombre de degradacions i problemes de tota mena. El meu mestre va crear la ciència de la qual parlem per fer-ho possible. Volia que en la seva Catalunya no hi continués arrelant la crisi i l'empitjorament social que hi estava cospant. Amb excepcions, es va trobar que per allò que en diuen "un per l'altre", les iniciatives portades a terme en aquest sentit han resultat insuficients. No s'han donat els canvis de mentalitat ni els recursos que hi haurien calgut i hi calen.

AMB LA PSICOESTÈTICA ES PARLA MOLT DE LA IMATGE, NO ES POT CAURE EN «VEDETTISME»?

Al parlar d'imatge ens podem centrar en la que es vol donar en el dia a dia, en el treball, en un acte públic, en grup... En totes les situacions que esmentem. Estar-hi amb una imatge que doni la sensació de que s'està al dia tot estant-ne personalment seduït. Aquest fet esdevé molt agraït. Fa que hom se senti més segur i per tant, es pot inspirar i irradiar més confiança amb més possibilitats de convèncer i de persuadir. Per exemple, en els moments com els de presentar una candidatura a un càrrec, presentar un projecte, negociar, dirigir, presentar-se d'acord amb la seva posició dins la jerarquia social, servir-se de mitjans

de comunicació... caldrà lluir-la amb el millor dels fons i de les formes personals. Molt sovint la imatge corporal, l'expressivitat, l'oratòria, la gesticulació, la simbologia i les actituds són tant o més importants que les paraules. Aquestes han d'estar molt ben estudiades i més si formen part d'actes de gran rellevància social, tant en el terreny polític com en el professional. Pensem que una bona part del prestigi perdut per molts educadors, personal sanitari i religiosos ha estat degut als problemes d'imatge. Respectant l'opinió dels qui no hi creuen o que no ho veuen bé, cal reconèixer que, la nostra cultura majoritària és així, certs errors personals o col·lectius en l'aplicació d'aquests plantejaments no porten a bones conseqüències. Desconsideracions, ser malvistos i criticats amb certes violències es solen donar tant a nivell familiar com també en l'àmbit laboral i social.

Amb el "vedettisme" no s'hi hauria de caure. Tampoc s'hauria de caure en l'error de construcció de façanes personals o amb l'aplicació dels retocs estètics improvisats els quals he esmentat abans. El meu mestre deia: "La bellesa no es materialitza només en una determinada mena de cos o en unes faccions especials. Per a que es pugui donar, reclama vivacitat intel·lectual reflectida en el rostre". Així tenim un exemple de la seriositat i la importància que donava a la imatge, qüestions que evidentment estem comentant.

Vegem-ne un altre. Es tracta d'un comentari sobre el fracàs polític de la Lliga. Està tret del llibre *Macià* de Ramon Arrufat. Li llegeixo:

“Per dur a terme una revolució, malgrat no sigui més que amb caràcter espiritual, per fer front les realitats del moment, eren massa intel·lectuals. Per dur a terme una política de “poble”, anaven massa ben vestits i, per dialogar amb la gent senzilla, eren presoners de l’esperit de classe, l’esperit de sentir-se doctes al costat de la gent que forma la base de la primera matèria del país, malgrat ser pedra sense polir.”

Com veu el que és referit a tot això, tot i ésser poc contemplat, té grans repercussions i cal que sigui ben estudiat. Cada vegada més tindrem més canvis ideològics i de “ismes” que afectaran les maneres de presentar-se en públic més adequadament. La psicoestètica hi té un gran paper a fer.

En tota l’obra de Carles M. Espinalt la qüestió de la imatge –com és lògic– hi és reflectida de manera molt predominant, amb una visió més àmplia que la que acabo de comentar. Pensem que el nostre autor va ser el creador de la figura de l’assessor d’imatge. Perquè ho pugui entendre millor, li facilito una altra definició de la psicoestètica. És aquesta:

“La valoració artística d’un mateix en funció d’un equilibri vivencial entre l’aspecte físic i el caràcter, manat per l’afany de perfeccionar i presentar la figura de forma agradable, bo i harmonitzant-la amb les modes o amb les creences personals.”

Què li sembla? Ben complert no? Si no ho acaba de veure clar no es preocupi. Ho entendreà i veurà com tenint-la present li serveix molt.

PRESENTACIÓ PUNT 1 DEL PROGRAMA.

Quan les persones volen prendre decisions per agafar millors camins a la vida cal que revisin el seu passat. Cal intentar descobrir en allò possible, quan van començar les desviacions considerades errònies en la nostra manera pròpia de pensar i de fer. Comentarem:

PROGRAMA:

1- Estudi psicoestètic de l'evolució humana - Artificis substancials i artificis supersticiosos - Les desorientacions conceptuals en la forma d'enfocar la vida.

COMENTARI:

1- Com la humanitat ha anat creant artificis, com s'ha arribat a una saturació irracional d'artificis i de com, cara al futur, ens cal un nou ordre.

Per respondre a les desorientacions conceptuals en la forma d'enfocar la vida revisarem continguts de publicacions actuals. També definicions que han donat grans pensadors com Shakespeare, Kant, Sartre, Calderón, Ors, Tolstoi, sant Agustí i Tagore i gent anònima del què és la vida i del que pot donar de si. Tot pot ajudar a escollir millors direccions.

PRESENTACIÓ PUNT 2 DEL PROGRAMA.

Sabem que els èxits són fruit d'una personalitat i d'un caràcter ben forjat. Ho analitzarem tot i tenint en compte que cal preguntar-se quina idea hom té de l'ésser humà.

PROGRAMA:

2.- Tergiversacions en les maneres de definir la personalitat, el temperament i el caràcter - Falses concepcions definidores de l'ésser humà - Contrast entre psicoanàlisi i psicoestètica.

COMENTARI:

2- Les definicions de la personalitat, del temperament i del caràcter han de tenir-se molt clarificades per poder-se dirigir bé. Normalment, no es té un concepte clar de la personalitat encara que d'aquesta se'n parli molt. Es conceptua com a «home de personalitat», el qui sap donar transcendència i relleu a si mateix. També és evident que freqüentment ens trobem amb persones que no tenen clares les definicions del temperament i del caràcter. Els qui no tenen la seva idea clara d'aquest últim aspecte no solen aconseguir els progressos que desitgen. Sovint reaccionen temperamentalment, cosa que no és gens acceptable. Amb el caràcter en forma i sabent-se explicar a un mateix, la pròpia manera d'ésser d'un mateix, això fa que les possibilitats de l'èxit estiguin més a prop.

Per anar aprenent, ens servirem de la realitat i la profunditat del principi psicoestètic que és que la persona només es pot comprendre des dels artificis com són els de la personalitat, el temperament i el caràcter, entre molts d'altres. Fins i tot el filòsof Hegel ho reafirmava. Per acabar parlarem de l'estudi psicoestètic de la realitat de l'ésser, amb preguntes de com s'interpreta, on és i què vol ser hom com a persona. Amb aquests elements es faran contrastos amb principis de la psicoanàlisi.

Freud afirmava que l'home tot ho sublima a través de la sexualitat o de la libido. Per la psicoestètica aquesta és només una part del seu instint de creació i afegeix: «l'home necessita més que res l'acció creadora de les seves habilitats per arribar a sentir-se plenament realitzat.»

PRESENTACIÓ PUNT 3 DEL PROGRAMA.

El tema següent ens portarà a la comprensió d'una part del que, per la seva importància, en diem, la “Bandera de la psicoestètica”.

PROGRAMA:

3. Estratègia inicial de l'anàlisi psicoestètica - Les modes en el predomini social d'unes determinades opinions i actituds.

COMENTARI:

3- La dimensió psicoestètica de l'ésser humà reclama el fet de sentir-se afavorit, la sensació d'estar al dia, la de ser allò que va millor al cos i la d'esdevenir allò apropiat a la personalitat de cadascú. Si hom es coneix bé, es motiva molt. També parlarem del fenomen «moda» bo i comptant, que el secret últim de la moda és el de donar a l'home / dona la sensació que amb el canvi es progressa, hom va a més. Comptarem amb la seva definició segons la psicoestètica així com la d'autors com, Pascal, Voltaire, Balme, Molière, La Bruyère, Nietzsche, Veblen, Simmel i Kant. Finalment, l'assessorat tindrà ocasió de reflexionar sobre la seva evolució personal, en aquest aspecte, enmig de diferents evolucions siguin col·lectives o de diferents grups.

Posarem un èmfasi especial en el que el nostre creador repetia sovint. Deia: «Davant l'actual sofisticació, el

*món actual necessita noves interpretacions socials....
No podem caure en l'error de seguir avançant i pensar
que les velles ideologies poden assumir aquests nous
plantejaments. Necessitem nous conceptes que ens
ajudin a interpretar-nos més encertadament, i a seguir
evolucionant en el nostre nivell humà, paral·lelament al
tecnològic.»*

*No cal dir que aprofitarem l'ocasió per a demostrar
com es pot estar exageradament instrumentalitzat per
interessos econòmics i polítics.*

PRESENTACIÓ PUNT 4 DEL PROGRAMA.

Amb la psicoestètica hom es pot centrar amb menys errors per arribar a esdevenir un bon dirigent de si mateix i dels altres, si s'escau. Tenir la millor personalitat, tot aconseguint la idealitat desitjada, és una cosa que vol tothom. A mesura que hom es va endinsant en el programa es fan més coherents les valoracions per aconseguir-ho. Un fet que anirem repetint. Per això es reflexionarà sobre el contingut d'aquest punt 4.

PROGRAMA:

4. Formes tòpiques de valorar a un directiu - Com interpreto i com m'interpreten - Les dificultats i prejudicis en la interpretació humana.

COMENTARI:

4- Dos camins de la realització directiva són: concebre un model original de si mateix o imitar un model o una combinació de models determinats. Caldrà pensar-hi i deduir els avantatges de cada un d'ells.

Ens servirem de les preguntes: Com m'interpreto? Com m'interpreten la família i els amics? Com m'interpreten els altres... Quina valoració social tinc?

La psicoestètica ensenya que tota personalitat pot resultar equívoca, seductiva, simple o enigmàtica... L'esperit-fons

dels humans és complex. És difícil d'interpretar-lo. La forma, amb els seus subterfugis, tampoc ajuda massa a aconseguir-ho. Normalment tenim de les persones un concepte que és fill de prejudicis, dels costums i de les modes. Per Carles M. Espinalt, l'home, en lloc d'ésser un animal que vol postes de sol i caps de setmana, és un ésser delerós de beneficiar els altres amb la seva aportació social. Cosa que els psicoestetes procurem facilitar amb les millors eines per aconseguir-ho. Servint-nos de diferents gràfics tindrem ocasió de trobar-ne un bon nombre d'interpretacions i deduccions per la millor actuació. Un bon tema que, igual que els altres, és ben útil tant a nivell personal com per l'alta direcció empresarial i político-social. D'ell se'n fan entenedores adaptacions per persones de diferents nivells formatius.

PRESENTACIÓ PUNT 5 DEL PROGRAMA.

Passem a conèixer més punts de vista sobre les possibilitats i possibles errors en el fet de la direcció. Serà bo procurar que el professorat dels diferents sistemes educatius ho aclareixin molt bé als seus alumnes.

PROGRAMA:

5. Dirigents i dirigits - El procedir caracterològic dels tipus humans mancats d'una clara capacitat directiva.

COMENTARI:

5- Ens valdrem del gràfic espinaltà, “Estudi psicoestètic d’una de les diferències entre dirigent i dirigit”. Veurem com el dirigent ha de poder afrontar de forma simultània problemes de sis en sis. El dirigit sol solucionar-los l’un després de l’altre.

La manca de vigor psíquic posa en evidència la capacitat directiva que hom posseeix. El Mariscal Montgomery deia: «El líder cal que tingui un optimisme contagiós i la decisió de seguir endavant malgrat les dificultats». Continua la definició i en el seu final, Carles M. Espinalt hi afegia: «En aquesta recepta hi manca, com a mínim, la capacitat de preveure. No és suficient motivar. És la suma del motivar i preveure, l’essència imprescindible de l’autèntic directiu». En parlarem conjuntament amb altres elements del caràcter directiu.

Manca de sentit democràtic i de respecte als drets humans, ganduleria, ocultacions, narcisisme, voracitat, enveja, ambició, manca de dialèctica, manca de sentit de lloc que hom ocupa o deuria d'ocupar, manca de tremp, manca de vocació, infantilismes, provincialisme, falses justificacions, manca de tàctica, tècnica i paciència, són alguns trets del caràcter dels dirigents ineficients coneguts i que interpretarem.

**Creieu que els catalans tenim prou consciència dels nous i
més complets coneixements que ens calen per a la vida?
Cap on ens porta la nostra manera d'aprendre?
Volem servir-nos de les esperançadores possibilitats que
ens ofereixen els coneixements orientats a gaudir
de formes de vida més atractives?
Com podem tenir i assolir més estratègies adients per tal de
dirigir-nos políticament, econòmicament a la societat catalana?**

La present publicació vol ajudar a clarificar-ho.
En aquesta publicació s'hi vol reflectir i ens dona a conèixer
la ciència psicoestètica i el seu autor, Carles M. Espinalt.

Hom hi trobarà comentaris sobre el seu posicionament en el
terreny del saber i del coneixement, així com també algunes
de les aplicacions d'aquesta ciència les quals acaben
de fer més completa aquesta obra.

El benvolgut lector/-a té a les seves mans una publicació
que ajuda a sortir de les obsolescències, (Depreciació dels béns
d'equipament com a conseqüència del progrés tècnic) i
dels desordres del dia a dia. Tot per aconseguir
la millor qualitat en la realització dels tan reclamats i
reivindicats grans canvis pedagògics i socials.

